

ת"פ (מרכז) 18844-11-20 - מדינת ישראל נ' שמעון פרץ ע"י

ת"פ (מרכז) 18844-11-20 - מדינת ישראל נ' שמעון פרץ ע"י ואח'מחוזי מרכז

ת"פ (מרכז) 18844-11-20

מדינת ישראל

נגד

1. שמעון פרץ ע"י

ב"כ עו"ד מתן סדן

2. לאה מלכה ויצמן - נדונה

3. הרי אריה ליבושור - נדון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[03.02.2025]

כבוד השופטת דנה מרשק מרום

גזר דין - נאשם 1

כתב-האישום

1. הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שגובש בגישור שיפוטי, לאחר שנשמעו חלק מעדי התביעה, והורשע ב- 18 עבירות של גניבה בידי עובד לפי סעיף 391 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") יחד עם סעיף 15 לחוק העונשין; מרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 יחד עם סעיף 15 לחוק העונשין; ריבוי עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 יחד עם סעיף 15 לחוק העונשין - כמפורט באישום הראשון; ב- 8 עבירות של גניבה בידי עובד לפי סעיף 391 יחד עם סעיף 15 לחוק העונשין - כמפורט באישום השני; בריבוי עבירות של גניבה בידי עובד לפי סעיף 391 יחד עם סעיף 15 לחוק העונשין - כמפורט באישום השלישי; ובעבירה של מרמה עורמה ותחבולה לפי סעיף 220 (5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 - כמפורט באישום הרביעי.

2. מהחלק הכללי לכתב האישום עולה, כי חברת אל-על הקימה, בין השאר, משרד שייצג את פעילותה ברומניה אשר שכן בעיר בוקרשט (להלן: "הנציגות"), בו הועסקו עובדים ישראלים ועובדים מקומיים. בנציגות התנהלה פעילות עסקית, ניהולית וכלכלית עצמאית, הכוללת, בין היתר, שירות לקוחות, מכירת כרטיסי טיסה ומכירת שטרי מטען היוצאים מהמדינה. הנתונים הכספיים שנרשמו בספרי הנהלת החשבונות של הנציגות אוגדו לנתונים החשבונאיים של אל-על בישראל.

המעורבים העיקריים כוללים את הנאשם, שעבד בחברת אל-על החל משנת 1986. בשנים 1999 - 2014 שימש הנאשם כחשב של הנציגות ובהמשך שימש כחשב מטעם החברה גם בנציגויות אל-על ברוסיה ובפולין. בשנים 2007 - 2013 (להלן: "התקופה הרלוונטית לכתב האישום"), מתוקף תפקידו, היה הנאשם בעל יכולת השפעה, במישרין ובעקיפין, על נושאים כלכליים הקשורים בהנהלת החשבונות של הנציגות. כך, הנאשם היה אחראי לאישור פעולות תשלום ושכר עובדים, אחראי על הרישום החשבונאי של הנציגות, אחראי על הממשק החשבונאי של הנציגות למערכות החברה בארץ ובעל זכות חתימה בחשבונות הבנק של הנציגות. לאה מלכה ויצמן (הנאשמת 2 בכתב-האישום, אשר תיקרא להלן: "ויצמן") עבדה בחברת אל-על משנת 1987, והחל מאוגוסט 2008 שימשה כמנהלת אדמיניסטרטיבית של הנציגות. במסגרת תפקידה הייתה ויצמן בעלת יכולת השפעה, במישרין ובעקיפין, על נושאים כלכליים הנוגעים לענייני הנציגות. כך, הייתה אחראית על תחום השיווק והמכירות של הנציגות, ניהלה עובדים בנציגות והייתה בעלת זכות חתימה בחשבונות הבנק של הנציגות. הרי אריה ליבושור (נאשם 3 בכתב-האישום, אשר ייקרא להלן: "ליבושור") עבד בחברת אל-על משנת 1964. בתקופת עבודתו באל-על שימש במגוון תפקידים, כגון מכונאי מטוסים ונציג אל-על ברומניה. במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום שימש כנציג הטכני במטה אל-על ברומניה. לאחר מכן מונה למנהל הנציגות לתקופה מסוימת, במקומה של ויצמן, בעת שאל-על החלה לבדוק את החשדות שבנושא כתב האישום. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום הייתה אדריאנה וליקה (להלן: "אדריאנה") מנהלת חשבונות של הנציגות; אנקה גבריאלה סטויקה (פוטראשו) (להלן: "אנקה") הייתה קופאית בנציגות, ושימשה כממלאת מקומה של אדריאנה. יוסף ווג (להלן: "ווג") הוא איש עסקים ישראלי, שעיקר פעולתו ברומניה, ובתקופה הרלבנטית נהג ווג לטוס עם חברת אל-על באופן תדיר בקו ישראל - רומניה. פעילותה הכלכלית השוטפת של הנציגות ברומניה התנהלה באמצעות שלושה חשבונות בנק על שם אל-על, הרשומים בבנק בבוקרשט (בליורון, אירו, דולר). בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, היו באל-על נהלי חברה אשר הסדירו את הפעילות הכספית של החברה וחייבו את המשרד הראשי של אל-על ואת נציגויות החברה בחו"ל לעבוד על פיהם, כמפורט להלן: נוהל "קופות" הסדיר את אופן ניהול קופת תקבולים וקבע, בין היתר, כי תקבולים יופקדו בבנק במטבע שהתקבל מהמשלם, בסמוך לקבלתם. כן הוסדר נהלי קופה קטנה ונקבע, בין היתר, גובה דמי המחזור המקסימליים בקופה הקטנה, אופן ניהולה ואופן הדיווחים בגינה. נוהל "סמכויות חתימה" הסדיר, בין היתר, את נושא ההתחייבויות הכספיות של הנציגות, את זכויות החתימה בשם החברה על מסמכים הכוללים התחייבות כספית, העניק יפוי כוח לנציגי החברה בחו"ל, וקבע את הצורך בחתימתם של הנאשם ושל ויצמן, יחדיו, כשני מורשי החתימה בנציגות.

מדיניות אל-על בנושא החזר בגין ביטול כרטיסי טיסה וחבילות טיסה ששולמו במזומן, חייבה את ויצמן לחתום על Refund Application Form, ולהעבירו לידי מנהלת החשבונות, בצירוף אישור למשיכת מזומן מהבנק. על הקופאית היה לבצע את משיכת הכסף מחשבון הבנק, מסירת הכסף שנמשך לידי הלקוח הזכאי להחזר בגין ביטול הכרטיס, והחזרתו על אישור קבלתו.

על פי עובדות האישום הראשון לכתב האישום המתוקן, במסגרת תפקידה כקופאית בנציגות, הייתה אנקה אחראית על גביית תשלומים עבור כרטיסים וחבילות טיסה שהוזמנו על ידי לקוחות פרטיים וסוכני נסיעות וכן הייתה בעלת גישה לכספת במשרדי הנציגות. על פי נהל קופות המפורט בחלק הכללי, היה על אנקה להפקיד את כספי התקבולים, שהתקבלו במזומן ממכירת כרטיסי טיסה, בחשבונות הבנק.

במספר מקרים במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, לבקשת הנאשם, קיבלה ויצמן מאנקה כספי עסקאות מזומן שהתקבלו מלקוחות שונים. אנקה נהגה להעביר את הכספים בתוך מעטפות. לאחר קבלת הכספים מאנקה, הורתה ויצמן לאנקה לפתוח עבורה את הכספת במשרדי הנציגות ושמרה את המעטפות בתא פנימי נפרד בתוך כספת. בהוראת הנאשם, בביקוריו של הנאשם בנציגות, העבירה ויצמן את המעטפות מהתא לידי הנאשם, שנטל את המעטפות וגנב כספים אלו. על מנת להסתיר את גניבת הכספים, כמתואר לעיל, ערך הנאשם רישומים כוזבים שונים במערכת החשבונאית. בפועל הכספים במזומן נלקחו על ידי הנאשם ולא הופקדו בחשבונות הבנק.

סך המזומנים במעטפות שהועברו לנאשם וגנבו על ידו באישום זה היה כ- 65,930 אירו, כמפורט להלן: סך 2,600 אירו שהתקבלו מהלקוח ALIDA HOLIDAY ביום 13.2.2012; סך 3,300 אירו שהתקבלו מהלקוח BERDAN IOAN ביום 18.4.2012; סך 2,000 אירו שהתקבלו מהלקוח BASILICA TRAVEL SRL ביום 18.5.2012; סך 3,554 אירו שהתקבלו מהלקוח BASILICA TRAVEL SRL ביום 18.5.2012; סך 5,100 אירו שהתקבלו מהלקוח METEORA TURISM SRL ביום 23.5.2012; סך 4,787 אירו שהתקבלו מהלקוח NOBILESSE AMERICAN MEDICAL ביום 25.5.2012; סך 1,000 אירו שהתקבלו מהלקוח CENTER ביום 5.7.2012; סך 4,000 אירו מתוך סך של 19,683 אירו שהתקבלו מהלקוח BASILICA TRAVEL SRL ביום 21.8.2012; סך 550 אירו שהתקבלו מהלקוח PANTOFARU NOAM ביום 30.8.2012; סך 6,466 אירו שהתקבלו מהלקוח METEORA TURISM SRL ביום 3.9.2012; סך 1,000 אירו מתוך סך של 10,859 אירו שהתקבלו מהלקוח BASILICA TRAVEL SRL ביום 10.9.2012; סך 10,468 אירו שהתקבלו מהלקוח ELAND ביום 4.10.2012; סך 4,597 אירו שהתקבלו מהלקוח ELAND ביום 4.10.2012; סך 2,235 אירו שהתקבלו מהלקוח ELAND ביום 23.10.2012; סך 4,859 אירו שהתקבלו מהלקוח BERDAN IOAN ביום 11.2.2013; סך 3,000 אירו שהתקבלו מהלקוח BERDAN IOAN ביום 11.2.2013; סך 5,417 אירו שהתקבלו מהלקוח BASILICA TRAVEL SRL ביום 4.11.2013.

על פי עובדות האישום השני לכתב האישום המתוקן, במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, הנאשם וליבושור עבדו יחדיו בנציגות אל-על ברומניה. מעבר ליחסי עבודה, נוצרו בין השניים יחסי חברות והשניים אף רכשו בשותפות בקתת נופש ברומניה. בשנים 2007 - 2012 פעל הנאשם, באמצעות חשבון הבנק הפרטי של ליבושור, במטרה לגנוב כספים מחשבונות הבנק של החברה עבור הנאשם, כפי שיפורט להלן:

במספר מועדים שונים הורה הנאשם לאדריאנה להעביר לחשבון הבנק הפרטי של ליבושור כספים מחשבונות הבנק של החברה, כשבפועל ליבושור לא היה זכאי לקבל כספים אלו. הנאשם הורה לאדריאנה לרשום בכזב בספרי הנציגות שהעברות הכספים הן בגין מקדמות שכר לליבושור, כפי שיפורט להלן, ובפועל כספים אלו לא שולמו לליבושור עבור עבודתו בחברה.

הכספים שהועברו אל חשבונות של ליבושור היו בסך כ- 45,408 ל"י, כמפורט להלן: ביום 29.1.2007 הועבר סך של 6,447 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"יום חופש"; ביום 11.7.2007 הועבר סך של 10,000 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר"; ביום 6.9.2007 הועבר סך של 1,200 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר"; ביום 6.8.2009 הועבר סך של 1,000 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר"; ביום 9.3.2010 הועבר סך של 8,161 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"שעות נוספות חודשים ינואר-פברואר"; ביום 15.9.2010 הועבר סך של 2,000 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר"; ביום 15.2.2011 הועבר סך של 10,000 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר"; ביום 16.10.2012 הועבר סך של 13,000 ל"י לחשבונות של ליבושור על ידי אדריאנה, בהוראת הנאשם, ונרשם בכזב כ"מקדמת שכר".

מתוך סך זה, 6,600 ל"י בלבד הוחזרו לחברה בקיזוז שכרו של ליבושור באותו החודש. לאחר העברת הכספים לחשבונות של ליבושור, בדרך המפורטת לעיל, נהג ליבושור, בהוראת הנאשם, לבצע משיכה של הסכומים שהופקדו בחשבונות, להחליפם ממטבע מקומי (ל"י) למטבע אירו, ולהעבירם לידי הנאשם. בכוונת הנאשם היה שמקדמות השכר ששולמו לליבושור לא ינוכו בסופו של דבר משכרו ולא יושבו לחשבונות הבנק של החברה. הנאשם אף לא פעל להחזיר כספים אלו לקופת החברה.

על פי עובדות האישום השלישי לכתב האישום המתוקן, בהמשך לאמור לעיל בחלק הכללי, בשנים 2007 - 2010, היה ווג בעליהן של חברת RegalGold וחברת Chimtex SRL.

בשל עסקיו וקשריו העסקיים ברומניה, נהג ווג לרכוש כרטיסי טיסה רבים באל-על, בקו ישראל - רומניה, לעיתים באמצעות הנאשם. במרוצת השנים, נוצר קשר חברי בין הנאשם לווג. במסגרת קשר זה הלווה ווג לנאשם סך של 10,000 דולר (להלן: "ההלוואה"). במהלך התקופה הרלוונטית לאישום זה, הורה הנאשם לאדריאנה להעביר לווג סכומי כסף בעילה כוזבת של ביטול כרטיסי טיסה, כשבפועל ווג לא ביקש את ביטול כרטיסי הטיסה ואף עשה בהם שימוש. כמו כן, בחלק מהמקרים, הורה הנאשם לאדריאנה לרשום בכזב בספרי החברה את העברת הכספים לווג כ"החזר חבילה" עבור ביטול כרטיסים. סכומי הכסף הללו הועברו לווג בין היתר לאחר מתן ההלוואה והיקפם היה לכל הפחות בסכום ההלוואה.

כן, במספר מועדים שונים, בשנים 2007 - 2010 הורה הנאשם לאדריאנה להעביר כספים מחשבונות הבנק של החברה לחשבון הבנק הפרטי של ווג. בדרך זו גנב הנאשם מאל-על סך של לכל הפחות 10,000 אירו. על פי עובדות האישום הרביעי לכתב האישום המתוקן, במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, הנאשם היה חייב בדיווח ובתשלום מס בישראל על הכנסותיו בהיותו תושב ואזרח מדינת ישראל. הנאשם לא דיווח על תקבולי הגניבות המתוארות באישומים 1 עד 3,

ועל מנת להימנע מתשלומי מס כדין הסתיר הנאשם מהרשויות בארץ את תקבולי הגניבה באופן שיטתי ומתמשך, לעתים תוך ביצוע רישומים כוזבים בספרי החברה כמפורט באישומים לעיל. סך ההכנסות שלא דווחו לרשויות המס על ידי הנאשם בשנות המס 2007 - 2013 היו בהיקף של כ- 400,000 ₪.

3. במסגרת הסדר הטיעון, לצד תיקון כתב-האישום, הוצג "הסדר רף" ולפיו המדינה הגבילה עצמה לטיעון של 16 חודשי מאסר בפועל, ואילו ההגנה רשאית לטעון כראות עיניה (הסכם הסדר טיעון - במ/2). עוד הוסכם כי יתקבל בעניינו של הנאשם תסקיר שירות מבחן. ההגנה ביקשה לקבל חוות דעת ממונה על עבודות השירות כדי לבסס את עתירתה העונשית, והנאשם אכן נשלח לממונה לפני שנשמעו הטיעונים לעונש כשהובהר לנאשם כי אין בכך כדי להביע כל דעה של בית-המשפט, ובסופו של יום התקבלה חוות דעת לפיה הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות בכפוף למגבלות. יצוין, כי הסדר הטיעון הוצג וניתנה הכרעת-דין רק לאחר שהדין נדחה על-מנת לאפשר לנאשם לפעול להסרת המחדל ולחתום על הסכם בעניין שומת מס הכנסה עם פקיד השומה.
4. עניינם של שני הנאשמים הנוספים הסתיים זה מכבר. נאשמת 2 - ויצמן, הורשעה על יסוד הודאתה בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בריבוי עבירות של סיוע לגניבה בידי עובד. ב"כ הצדדים עתרו במשותף להשית על הנאשמת 8 חודשי מאסר לנשיאה בעבודות שירות וקנס בסך 230 אלף ₪, וגזר-דין ניתן בהתאם להסדר טיעון ביום 2.5.24. נאשם 3 - ליבשור, הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שגובש בחסות הליך גישור, בעבירות של קבלת דבר בתחבולה והפרת אמונים, כאשר ב"כ הצדדים עתרו במשותף להשתתף עונש מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות לתקופה של 4 חודשים וקנס בסך 14 אלף ₪, וגזר-דין ניתן בהתאם ביום 16.3.22. תסקיר שירות המבחן
5. בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר ביום 8.9.24 ממנו עולה, כי הנאשם כבן 73 ומתגורר במודיעין עם אשתו, אב לארבעה ילדים בגירים ומתקיים מקצבת זקנה וקופת תגמולים פנסיה כעובד אל על. הנאשם מאובחן כסובל מפוסט טראומה, דיכאון, מחלות לב ועיניים. הנאשם נולד במרוקו ועלה לישראל בגיל 10, סיים 12 שנות לימוד במסלול טכני, התגייס לצבא ולחם במלחמת יום כיפור. לאחר המלחמה שהה שנה באשפוז בבית חולים פסיכיאטרי לטיפול בשל היותו הלום קרב, בהמשך הפסיק את הטיפול ביוזמתו, והוא חי לצד הפוסט טראומה. הנאשם מתאר כי עם החמרת המצב הביטחוני הטראומה חוזרת וכוללת תסמיני פוסט טראומה שמחריפים.
- במסגרת האבחון בשירות המבחן, הופנה הנאשם לטיפול ביחידה לתגובות קרב ומצוי בהמתנה למספר משתתפים שתאפשר פתיחת קבוצה בה יוכל להשתתף.
- בגיל 34 הנאשם החל לעבוד בחברת אל על למשך 27 שנים בתפקידים שונים, ועם חשיפת הפרשה המתוארת בכתב האישום פוטר ומאז מתקיים מכספי הפנסיה. הנאשם תיאר כי ב- 11 השנים האחרונות, ועם ניהול המשפט שכלל הוצאות מרובות, התדרדר מצבו הכלכלי עד לכדי מכירת ביתו ורכושו. בנוסף, התדרדר מצבו הנפשי והבריאותי והוא מועמד להשתלת קוצב לב. מסר, כי בשנים האחרונות על רקע תחושות חרדה, דיכאון ומצוקה נפשית חריפה, פנה לטיפול ומעקב פסיכיאטרי והוא מטופל תרופתית.

הנאשם נעדר עבר פלילי. בהתייחסותו לעבירות, קיבל אחריות על מעשיו, שיתף בפרטי העבירות ובתהליכי החשיבה והתכנון שהובילו לביצוע, וביטא חרטה כנה. הסביר כי בתחילה הוצעו לו סכומי כסף קטנים, והתפתה כי ראה שאחרים נוהגים כך. בהמשך, הבין כי התנהלותו בעייתית ורצה לעצור אותה, אך התקשה לעמוד בפיתוי ובקלות של השגת הכספים והיכולת להקנות לעצמו רמת חיים גבוהה. ניכר כי הנאשם מבין את הפגיעה הקשה בעצמו ובמשפחתו ומעסיקו בעקבות מעשיו והוא שיתף בתחושות הבושה כלפי עצמו ומשפחתו סביב היותו מעורב באירוע מרמה בהיקפים גדולים. הנאשם ביטא תקווה, כי עקב גילו ומצבו הרפואי והנפשי, ניתן יהיה להקל עמו בעונש. להערכת שירות המבחן, על מנת לערוך בדיקה מעמיקה של מניעיו הרגשיים והתכנים שעמדו בבסיס עמדותיו לביצוע העבירות, נדרשת עבודה טיפולית קבוצתית בתחום המרמה, והנאשם הביע מוטיבציה להשתלבות בקבוצה. בהערכת גורמי הסיכון, שקל שירות המבחן את חומרת העבירות, אשר בוצעו במהלך תקופה ממושכת. בולט היעדר פניה בעת מצוקה, ודפוסי הסתרה ממשפחתו. העבירות בוצעו לאחר חשיבה, תכנון והגמשת גבולות לתועלתו האישית, מבלי לייחס חשיבות למשמעות מעשיו. בנוסף, בולטים עיוותי חשיבה ו"עיגולי פינות". בהערכת גורמי הסיכון לשיקום, שקל שירות המבחן את העובדה שמדובר באדם לא צעיר נעדר עבר פלילי אשר מנהל הליך משפטי במשך 11 שנים שמהווה מקור מצוקה ולחץ נפשי גובר, כאשר ההתרשמות היא כי הנאשם חווה הרתעה מההליך המשפטי. בנוסף, הנאשם הביע מוטיבציה להשתלב בקבוצה טיפולית בשירות המבחן. לאור הקשיים השונים עמם מתמודד הנאשם הומלץ להעמידו במבחן למשך שנה, לצורך שילובו בקבוצה טיפולית המיועדת לאנשים שביצעו עבירות מרמה. הנאשם הביע את הסכמתו להשתתף בקבוצה, ולהערכת השירות, יש חשיבות לשלבו בטיפול על מנת להקטין את הסיכון להישנות עבירות בעתיד. אשר לרכיב הענישה, שירות המבחן ביקש להתחשב בגילו המתקדם של הנאשם, בניהול ההליך המשפטי במהלך תקופה ארוכה, במצבו הנפשי שהורע וכן במצבו הרפואי המדורדר, ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות.

טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה חזר על עובדות כתב-האישום המתוקן, כשהודגש כי האישום הראשון מתייחס לגניבת כספים מקופת הנציגות שהתקבלו ממכירת כרטיסי טיסה בסכום של כ- 65,000 אירו; עניינו של האישום השני בגניבת כספים מחשבונות אל על בעילה כוזבת של תשלומים לעובד החברה, כאשר סך הגניבה עמד על 45 אלף ל"י, מטבע שהיה שווה ערך לשקל באותה תקופה; עניינו של האישום השלישי בגניבת כספים מחשבונות אל על בעילה כוזבת של תשלומים ללקוח, ובאופן המתואר באישום גנב הנאשם לכיסו סך של 10 אלפים יורו. האישום הרביעי מייחס לנאשם עבירות מס בסך של כ- 400 אלף ₪, בין השנים 2007 עד 2013. נטען, כי מדובר בפרשה חמורה בה הנאשם ביצע מגוון עבירות בעת שכיהן כחשב מטעם חברת אל על, תוך שניצל את מעמדו בחברה ואת יכולות השפעה על נושאים כלכליים בנציגות אל על ברומניה, וב"כ המאשימה אף התייחס בהרחבה לערכים המוגנים שנפגעו. כן טען לשוני ברור בין הנאשם לויצמן ולליבושור, אשר הורשעו כל אחד מהם בעבירות נקודתיות ללא רווח כספי. לעומתם, הנאשם הורשע במספר אישומים חמורים של גניבה ממעביד, בעבירות נלוות, ובעבירת מס בהיקף משמעותי. הנאשם הוא הדומיננטי בכתב האישום בעשייה ובמעורבות בכל ענייני הפרשה ונטילת כל הכספים לכיסו. ב"כ המאשימה עתר לקביעת מתחם עונש הולם שנע בין 16 ל- 36 חודשי מאסר. הודגש ממד התכנון, הפניה לנאשמים האחרים, השימוש בחשבונות, כשהנאשם ניצל את השליטה במכלול על-מנת לקבל לידיו את הכספים. כתוצאה מהמעשים נגרם נזק כספי ישיר לחברה בסך של כ- 400 אלף ₪, כאשר ברובד המשני ועם גילוי הפרשה בוצעה ביקורת מקיפה, ובאופן טבעי נגרמה לחברה פגיעה במוניטין שלה.

אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות צוין גילו של הנאשם והנתונים העולים מתסקיר שירות המבחן. נטען, כי מצבו של הנאשם אינו חריג במידה שיש בו כדי להשפיע באופן דרסטי על העונש. ב"כ המאשימה היפנה לנתונים העומדים לזכותו של הנאשם, הכוללים הודאה בכתב-אישום מתוקן וקבלת אחריות והסרת המחדל ברשות המסים. לזכותו של הנאשם צוין, כי הוא הודה בכתב האישום מתוקן וקיבל אחריות, והסיר מחדלים ברשות המסים, אם כי לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם לא לקח אחריות במשך מרבית השלבים, לרבות הכחשה לאורך החקירה שכללה גם האשמה של אחרים וטענות עלילה.

7. אשר לחלוף הזמן נטען כי יש ליתן משקל מתון לנתון זה, שכן הימשכות ההליכים היא תוצר לדרך שבה הנאשם בחר לנהל את ענייניו, תוך אי-שיתוף פעולה, הסתרת העבירות, כפירה וניהול ההליך.

נושא התמשכות ההליכים עלה בפירוט בהשלמת טיעוני המדינה בכתב, על רקע טענת שיהיו והעובדה שמדובר בעבירות שבוצעו החל משנת 2007 ועד לסוף שנת 2013.

העבירות שהוסתרו היטב על ידי הנאשם נחשפו רק לאחר כ- 7 שנים מתחילת ביצוען, כמספר חודשים לאחר ביצוע העבירות האחרונות על-ידו, בעקבות פנייתן של עובדות הנציגות הרומנית לגורמים ניהוליים בחברה בינואר 2014. התנהל הליך חקירה של אגף הביקורת באל על בסיוע משרד ביקורת חיצוני, ולאחר סיום חקירת הביקורת וממצאיה הוגשה תלונה למשטרה על ידי אל על. התנהלה חקירה סמויה עד לפתיחת חקירה גלויה בינואר 2015. בשל ביצוע עבירות במדינות זרות, התבקשה עזרה משפטית לשם ביצוע פעולות חקירה רבות וחקירי דין בינואר 2016 ודצמבר 2016.

התיק הועבר אל הפרקליטות בסוף חודש אוגוסט 2017, ונדרשו השלמות חקירה מורכבות. בינואר 2018 נשלחו זימונים לשימועים וכתבי חשדות, כולל בגין חשדות למעורבות הנאשם למעילה בנציגות בפולין, והשימועים נערכו לנאשם ולנאשמת 2 באפריל 2018. לאחר השימועים נדרשו השלמות חקירה שונות, ונערך שימוע משלים לנאשם 3 במאי 2019.

בהמשך, נדרשו אישורים מיוחדים נוכח נסיבות התיק, והיה הצורך באישור יועמ"ש להגשת כתב אישום בעבירות חוץ ובהליך מורכב שארך חודשים באיתור מומחה לדין הפלילי ברומניה וכתובת חוות דעת מומחה מטעמו. באוקטובר 2020 התקבל אישור היועמ"ש להעמדה לדין, וכתב האישום הוגש בנובמבר 2020.

נטען, כי מדובר במסגרת זמנים שמשקפת טיפול סביר מצד גורמי האכיפה. המאשימה מודעת לזמן שחלף מתחילת החקירה ועד להגשת כתב האישום, אך ההשתלשלות הנ"ל ממחישה שהטיפול בתיק היה רציף. אשר לניהול ההליך בבית המשפט, המאשימה עמלה להוציא לפועל העדות ברומניה במסגרת בקשות לעזרה משפטית, הליך שלא צלח נוכח קשיים שהערימו הרשויות ברומניה. בשל האמור, התחדשו דיוני הגישור בתיק עד שהצדדים הגיעו להסדר.

נטען, כי יש להעדיף ולתת משקל ראוי להרתעת הרבים, שמקבל תוקף בעבירות כלכליות וצווארון לבן. אשר לרכיב הקנס, הנאשם גנב סכום של כ- 400 אלף ₪, לא השיב דבר לנפגעת העבירה, יש להתחשב בקנס שהוטל על נאשמת 2, ולהטיל על הנאשם קנס דומה.

8. ב"כ הנאשם ציין כי מדובר בנאשם כבן כמעט 74, נשוי ואב לארבע הילדים, שהודה במסגרת הסדר לאחר ניהול הוכחות. נטען, כי הנאשם עבר עינוי דין משמעותי לאורך כמעט 8 שנים עד להגשת כתב האישום. החקירה בתיק נמשכה כ- 5 שנים, ולאחר שימוע, התביעה הגישה כתב אישום כעבור 32 חודשים, בשיהוי משמעותי מאוד. ב"כ הנאשם הזכיר כי הוגשה בקשה לבית המשפט לביטול כתב האישום לאור השיהוי, והבקשה נדחתה לאור הצגת אישור היועמ"ש, כשבית המשפט ציין שיש להעלות את הטענה בסוף ההליך. בסופו של יום, הנאשם ניהל הליך קצר ככל האפשר, ויתר על עדים, כאשר ניהול ההוכחות הוכיח את עצמו בכך שנחשפו מחדלים וקשיים ראייניים, כשלבסוף גובש הסדר על רקע כתב-אישום שתוקן לקולה.

הנאשם פוטר מעבודתו עם חשיפת הפרשה ומאז אינו עובד. במסגרת הסכם הפיטורים עם חברת אל על, ויתר על כל הפיצויים שהלכו לקופת החברה, כשקיבל רק את קופת התגמולים שלו שלא כללה כסף רב, אלא כמה עשרות אלפי ₪, ולנאשם אין זכויות סוציאליות ולא מדובר בפנסיה קבועה. הנאשם הודה בביצוע עבירות מס, כאשר אין מחלוקת שהמחדל הוסר במלואו.

נטען, כי הנאשם התרסק מבחינה כלכלית, נאלץ למכור את ביתו, ונעזר בילדיו שמסייעים לו. כתוצאה מההליך המשפטי והחקירה שנמשכו שנים, מצבו הרפואי של הנאשם הורע מאוד, כשהוא סובל מבעיות לב קשות, והיה אמור לעבור מספר ניתוחים אך מצבו הרפואי לא איפשר זאת. בנוסף, התגלה גידול בעינו, והוא אמור לעבור ניתוח בחודש ינואר להסרתו ולבדיקה האם מדובר בגידול סרטני. בנוסף, הנאשם סובל מבעיה אורולוגית (הגשו מסמכים רפואיים עדכניים על ניתוח עיניים והפניה לבדיקות וסיכום ביקורים). עוד נטען, כי הנאשם סובל משירותו הצבאי מפוסט טראומה, כאשר המלחמה הנוכחית גרמה לו לחזרה משמעותית של תסמינים. עוד נטען, כי הנאשם נמצא בטיפול פסיכיאטרי בקופת חולים (הגשו מסמכים רפואיים מהרופאה הפסיכיאטרית בקופה), הוא חזר לקשר עם אגף השיקום של משרד הביטחון וממתין מזה כחצי שנה להשתלבות בקבוצה טיפולית של משרד הביטחון. ב"כ הנאשם היפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, הכולל המלצה טיפולית של צו מבחן למשך שנה, ובתחילה אף ביקש לדחות את הדיון לצורך שילובו של הנאשם באותה קבוצה (בקשה שנדחתה).

נטען, כי מנעד הפסיקה רחב, ובנסיבות המקרה בהתחשב בעוונותיהם של נאשמים אחרים בתיק ובמקרים דומים, מבוקש לקבוע כי הוא נע בין מאסר בעבודות שירות ועד ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

9. ב"כ הנאשם גם הוא השלים את טיעונו בכתב, בעיקר בכל הקשור לטענת השיהוי, וטען שהסברי המאשימה אינם מצדיקים את גרירת הרגליים והשיהוי המשמעותי בהגשת כתב האישום. החקירה החלה בשנת 2014, לנאשם נערך שימוע באפריל 2018, וכתב האישום הוגש כעבור 32 חודשים, בהם הנאשם היה מצוי בחוסר וודאות לגבי מצבו. אשר לטענות בדבר ניהול המשפט נטען, כי ההגנה פעלה לצמצום המחלוקות, ויתרה על עדים רבים, ובמקומות בהם ההגנה התעקשה הייתה זו לגיטימית והוכיחה את עצמה לקראת גיבוש הסדר טיעון.

לאור כל המפורט לעיל, נכון וראוי יותר לגזור על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות ברף הגבוה ביותר, כאשר אין במאסר בפועל להועיל במאום, גם לא לאינטרס הציבורי. הנאשם כבר שילם לא מעט, הן לרשות המיסים הן לחברת אל על, חווה קשיים כלכליים, ויש להתחשב בכך גם לצורך קביעת גובה הקנס.

10. בדבריו לבית המשפט אמר הנאשם: "אני רוצה לתקן כאילו בעבודה עשו אותי כזה בכיר ומי שהייתה בכירה זו לאה ויצמן ולפניה מנהל הנציגות היה הנאשם 3 שהוא נשאר לעבוד שם ושניהם היו חיים שם, הם רומנים ומכירים את השפה ואני בסה"כ עובד פשוט שנוסע לשם יומיים שלושה בחודש כדי לעשות ביקורת. רוב הזמן הלך לי כדי לעשות את העבודה שלא הושלמה.

אני מודע למה שעשיתי, אני לוקח אחריות על מה שעשיתי, אני מצטער על מה שעשיתי ובמשך 11 שנים מכה על חטא על מה שעשיתי ומה זה גרם לחיים שלי ואני לא מדבר על המצב הרפואי והנפשי שלי אלא על היחסים עם המשפחה שלי, הדירה היחידה נמכרה ואני נע מדירה לדירה, אני כל פעם נאלץ למצוא דירה זולה יותר וחי מקצבת ביטוח לאומי וכל הפיצויים בסך 200,000 ₪ ויתרתי עליהם לאל על כדי להחזיר חלק מהכסף ו-200,000 ₪ למס הכנסה ששילמתי כדי לסיים את הסיפור, הביא אותי למצב שגם איבדתי את המשפחה, את הבנים ואשתי ורק לפני שנתיים, שכבר הבריאות התדרדרה הם חזרו אלי קצת ולקבל אותי חזרה איכשהו. בארה"ב יש לי בן שהוא תושב שם עם 3 ילדים, נולדה לי נכדה שהיא בת 3.5 והשגרירות האמריקאית לא מאשרת לי להיכנס בגלל המשפט ואני לא יודע אם אני אזכה לראות אותה. כל אירוע ביטחוני המצב של הפוסט טראומה מתפרץ לי מחדש, המלחמה החזירה אותי ממש למה שעברתי. מתחילת המלחמה אני ישן בממ"ד כל לילה ולא בחדר שינה שלי. אני פשוט צל של עצמי. אני שוב מצטער על מה שעשיתי, מודה ולוקח אחריות בחיים שלי מאז ומכה על חטא ואני חושב שאני רוצה לתרום חזרה למדינה מאשר לשבת בכלא ששם אני בוודאות אגמור את החיים ולא לתת כלום, אני מוכן לעבודות שירות כמה שיקבעו לי ולתרום חזרה כמה שאני יכול" (עמודים 548-549 לפרוטוקול).

דיון והכרעה

11. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. מעשיו של הנאשם פגעו במספר ערכים מוגנים, כשהערך מוגן המרכזי שנפגע בתיק דנן מקורו בעבירה של גניבה בידי עובד, שפוגעת לא רק במעביד מסוים, אלא במערכת יחסי עובד מעביד באשר היא:

"בעבירות בהן הורשעה המבקשת נודעת חשיבות רבה לביסוס הרתעה, באשר הן קלות באופן יחסי לביצוע, עקב ניצול יחסי האמון עליהן מושתתת מערכת היחסים בין עובד למעבידו. כמו כן, עבירות אלו פוגעות לא רק במעביד המסוים שנפל קורבן לגניבה בידי עובדו, אלא ביחסי עובד-מעביד בכלל (ראו ברע"פ 407-09 יאיר נגד מדינת ישראל (5.3.09)).

הנאשם פגע בערך המוגן בעוצמה גבוהה, כאשר שימש בתפקיד שבמהותו כרוך בעיסוק בנושאים כלכליים הקשורים בהנהלת החשבונות של הנציגות, כעובד בכיר וכחשב של נציגות חברת אל-על במספר מדינות, וניצל את האמון שניתן בו כמי שעבד שנים רבות בחברה.

הנאשם פגע גם בערך המוגן בעבירה של הפרת אמונים בתאגיד. בעניין זה נקבע:

"נפסק, כי הערכים המוגנים בעבירה זו הם הבטחת תפקוד נאות של מנהלי תאגיד, מניעת העדפתו של האינטרס התאגידי על זה האישי, מניעת שחיתות מידות בקרב מנהלים, ביסוס אמון של בעלי המניות במנהליהם והגנה על התאגיד מפני מעילה באמון זה" (ראו בע"פ 677/14 דנקנר נגד מדינת ישראל, פס' נב (6.8.14)).

הנאשם הורשע, בנוסף, בעבירות מס, כשגם לגביהן יש לקבוע שהפגיעה בערך המוגן הוא בעוצמה גבוהה: "בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה" (ראו ברע"פ 512/04 אבו עביד נגד מדינת ישראל (15.4.04)).

13. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מעלה, כי מדובר במסכת ארוכת שנים של גניבה ממעביד, הכוללת תכנון קפדני ומורכב, תחכום ותעוזה. כך, באישום הראשון הנאשם גנב מכספי החברה, בשנים 2012 - 2013, סך של כ- 65,930 אירו במזומן, שהתקבלו ממכירת כרטיסי טיסה שלא הופקדו בחשבונות החברה, כאשר בהוראתו העבירה לו נאשמת 2 מעטפות עם הכסף, ועל מנת להסתיר את הגניבה ערך רישומים כוזבים במערכת החשבונאית.

האישום השני מתייחס למעשי גניבה שהתרחשו במהלך תקופה של 5 שנים, תוך ניצול יחסי חברות ועבודה עם עובד החברה בנציגות ברומניה - נאשם 3, תוך מתן הוראות לעובדת מקומית בנציגות, אשר העבירה כספים לחשבונות הפרטי של נאשם 3 כספים שלא היה זכאי להם, ואשר נרשמו כמקדמות שכר. כך, עברו לחשבונות של נאשם 3 כספים במטבע ליי בשווי של כ- 45,000 ₪, ונאשם 3 העבירם לנאשם. נאשם 3 משך את הכספים מחשבונות והעבירם לידי הנאשם. אישום זה גם הוא ממחיש תכנון של מזימה מורכבת למדי מכספי החברה באמצעות רישומים כוזבים בספרי הנציגות ברומניה, תוך שימוש בעובדים אשר נשמעו להוראותיו של הנאשם.

האישום השלישי נמשך על פני כ- 3 שנים, כאשר הנאשם הורה לעובדת המקומית בנציגות להעביר סכומי כסף בעילה כוזבת של ביטול כרטיסי טיסה אל חברו של הנאשם - איש עסקים ברומניה אשר נהג לטוס באופן תדיר בחברה, והורה לה לרשום בכזב בספרי הנציגות כספים אלו כהחזר עבור ביטול כרטיסים. כך, נגנבו כספים מהחברה כ- 10,000 אירו לכל הפחות (כאשר אותו איש עסקים הלווה לנאשם סכום דומה).

האישום הרביעי עניינו עבירת מס על רקע ההכנסות שהפיק הנאשם מהכספים המתוארים לעיל, כאשר הנאשם הסתיר את הכספים באופן שיטתי ומתוחכם (באמצעות רישומים כוזבים בספרי החברה והנציגות). סך ההכנסות שלא דווחו לרשויות המס במשך תקופה של 6 שנים היו בהיקף של כ- 400 אלף ₪.

14. התנהלותו המתוארת של הנאשם מלמדת על תכנון קפדני ופעילות מרמית לאורך שנים, בעודו בתפקיד בכיר של חשב, כשהגישות לכספים ולספרי החברה והנציגות מצויה במהות תפקידו והוא ניצל את האמון שניתן בו, הכל תוך הפעלתם של עובדים אחרים בחברה. הנאשם היה הדומיננטי בכל האישומים, המושך בחוטים והנהנה מכספי הגניבה, תוך מתן הוראות לעובדים מקומיים בחברה על מנת להוציא אל הפועל את מעשי המרמה המתמשכים. לחברה נגרמו נזקים כספיים משמעותיים ממעשיו של הנאשם, אם כי את חובותיו לרשויות המס הסדיר לפני הטיעונים לעונש. מהתסקיר עולה, כי המניע למעשים היה בצע כסף לשמו, כשלטענתו התקשה לעמוד בפיתוי ובקלות השגת הכספים והיכולת להשיג כך רמת חיים גבוהה.

15. אשר למדיניות הענישה באופן כללי, מפסיקת בית-המשפט העליון עולה מסר ברור לפיו יש להטיל עונש משמעותי בעבירות של גניבה ממעביד:

"בעבירות שעניינן שליחת יד בכספים שהופקדו בידי הנאשם, תוך ניצול אמון המפקידים - אשר קל לבצען וקשה לגלות את העברין - המטרות בעלות המשקל המכריע הן ההרתעה וההוקעה. הגשמת מטרות אלה מחייבת, ככלל, להטיל עונש מאסר משמעותי בסוג עבירות זה" (ראו בע"פ 1341/02 מיכל מזרחי נגד מדינת ישראל (21.10.02)). בעבירות מס, מדיניות הענישה מכוונת למאסרים בפועל ולשיקולי הרתעה:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה המשתקפת בעבריינות מס, אשר נובעת מהפגיעה הקשה בקופה הציבורית ולאור הקושי הרב בחשיפתה. לפיכך, יש להשית ענישה ממשית בגין עבירות אלו, כאשר נקודת המוצא לגזירת העונש תהיה בדרך כלל עונש מאסר בפועל" (ראו ברע"פ 679/21 פלוני נגד מדינת ישראל (3.2.21), פסקה 7).

16. עיינתי בפסיקה שהוצגה על ידי הצדדים (כאשר ייאמר כבר, כי הפסיקה שהגישא ההגנה אינה ישימה למקרה דנן) ופסיקה נוספת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם (שחלקם בנסיבות חמורות מענייננו): רע"פ 2638/13 עובדיה נגד מדינת ישראל (28.4.13): נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום המייחסים לו עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עשר עבירות של גניבה בידי עובד, עשר עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד וסיוע לקבלת דבר במרמה, אשר בוצעו במשך 6 שנים על ידי המבקש ונאשם נוסף. המבקש עבד כשכיר בחברה שמספקת כוח אדם, והיה אחראי על תחום הניקיון, גיוס עובדים והעברת דוחות להנהלת חשבונות לצורך הוצאות תלושי שכר. המבקש דיווח לחברה על עובדים פיקטיביים כאשר בסך הכל גנב מהחברה סכום העולה על 637 אלף ₪. לאחר שמיעת חלק מהראיות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון בשני התיקים, כשביניים המבקש הסדיר חובותיו לחברה בסכום של 900 אלף ₪. לחובתו עבר פלילי רלבנטי בתחום המרמה.

בית-משפט השלום השית על המבקש הושת עונש מאסר של 20 חודשים וקנס בסך 100 אלף ₪, ובערעור בבית-המשפט המחוזי נטען, כי בית משפט קמא התעלם מחלופי הזמן משנת 2004 ועד למתן גזר הדין בשנת 2012. בית המשפט המחוזי קיבל באופן חלקי את הערעור והפחית את העונש ל-15 חודשי מאסר, כאשר הנימוק העיקרי לכך היה העובדה שהמבקש החזיר את מלוא כספי הגניבה והסיר את המחדל כלפי רשות המיסים (שהיה בבחינת נתון חדש). בקשת רשות הערעור נדחתה.

רע"פ 647/06 סאמט נגד מדינת ישראל (23.1.06): המבקש שימש במשך 7 שנים כחשב ומנהל בחברת פרסום, וגנב מהחברה סכום של חצי מיליון ₪, בין היתר באמצעות זיוף חתימות מורשי חתימה, משיכת שיקים וביצוע רישומים כוזבים במסמכי התאגיד. יוחסו לו עבירות של גניבה בידי עובד, גניבה בידי מורשה, זיוף מסמך, רישום כוזב במסמכי תאגיד וקבלת דבר במרמה והפרת אמונים. הוצג הסדר במסגרתו סוכם כי המבקש ישיב למתלוננים את סך הגניבה בצירוף הצמדה, כאשר המדינה התחייבה לעתור לעונש מאסר של שנתיים. על המבקש הושת עונש של שנת מאסר בפועל, תוך שצוין כי חלפו כ- 3 שנים עד להגשת כתב האישום ותקופה נוספת עד לקביעת ההוכחות בשל דחיות המבקש, וכן 7 חודשים עד שהצליח לעמוד בהתחייבותו להחזיר את הכסף. ערעור על חומרת העונש נדחה בבית המשפט המחוזי ונקבע, שחלוף הזמן הוא רק אחד מהשיקולים שיש לשקול, ויש להביא בחשבון שיקולים הנוגעים לחומרת העבירות ולשיקול ההרתעה. הבקשה לרשות ערעור נדחתה.

רע"פ 4719/18 לבין נגד מדינת ישראל (27.6.18): כתב האישום ייחס למבקש שני אישומים של ביצוע מעשי גניבה בשתי חברות שונות בהן הועסק כמנהל כספים וכחשב. המבקש העביר כספים מחשבונות בנק של החברות לחשבונות בנק וארנקים אלקטרוניים שונים שלו ושל אמו, בסכום כולל של כ- 2 מיליון ₪. על מנת להסוות את מעשיו, העביר למס הכנסה ולביטוח הלאומי דיווחים כוזבים אודות שכר העובדים בחברה. המבקש הורשע לאחר שמיעת ראיות בעשרות עבירות של גניבה בידי עובד, ובעבירת זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, ועבירות מנהלים ועובדים בתאגיד ושיבוש מהלכי משפט. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 30 ל- 66 חודשי מאסר. על המבקש הושת עונש של 42 חודשי מאסר, פיצוי לאחת החברות בסך 258 אלף ₪ וקנס של למעלה מ- 100 אלף ₪. בערעור לבית המשפט המחוזי, הופחת רכיב הקנס ל- 23 אלף ₪ ויתר רכיבי הענישה נותרו על כנם. הבקשה לרשות ערעור נדחתה.

רע"פ 9053/20 ריקי כהן נגד מדינת ישראל (22.3.21) (הוגש על-ידי התביעה): המערערת הורשעה על יסוד הודאתה בביצוע עבירות של גניבה בידי עובד (ריבוי עבירות), רישום כוזב במסמכי תאגיד (ריבוי עבירות) ועבירות מס. המערערת עבדה כחשבת שכר בחברה פרטית, ובמשך כעשור נטלה לחזקתה מדי חודש אלפי ₪ מכספי החברה על ידי יצירת עובדים פיקטיביים במערכת חישוב השכר, וערבוב משכורותיהם הפיקטיביות במשכורתה הלגיטימית. בדרך זו גנבה המערערת יותר מ- 3 מיליון ₪. בנוסף, המערערת דיווחה על הכנסות כשכירה בגובה משכורתה הלגיטימית בלבד ונקטה בפעולות על מנת להתחמק מתשלום מס בגין ההכנסות מכספי הגניבה. בהסדר הטיעון הוסכם כי המדינה תעתור לעונש ראוי של 5 שנות מאסר, ונקבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר. על המערערת, שסבלה מבעיות רפואיות, הושת עונש מאסר של 4 שנות מאסר לצד פיצוי משמעותי שהועבר ממספר מקורות. ערעור על חומרת העונש נדחה.

- רע"פ 8529/12 עקל נגד מדינת ישראל (18.12.12) (הוגש על-ידי התביעה): המבקש הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירות של גניבה על ידי עובד וקבלת דבר בנסיבות מחמירות. המבקש הועסק במשך 5 שנים כמתאם שירות ורפרנט מחשוב בסניף קופת חולים, ובמסגרת תפקידו היה מורשה לבצע החזרים כספיים למבוטחי הקופה. המבקש הזין למערכת מאות פניות פיקטיביות ממבוטחי הקופה, ביניהם קרובי משפחתו ומבוטחים שנפטרו, אישר שלא כדין פניות אלה, ובהתאמה ביצע עבור החזרים כספיים במזומן, שהגיעו לסכום של עשרות אלפי ₪, ונטל את הכספים לכיסו. צוין, כי המעשים בוצעו בשיטתיות ובתחכום במשך 3 שנים והמבקש לא החזיר את כספי המרמה. בית משפט השלום קבע כי אין להתייחס בסלחנות למי שמבצע עבירות בנסיבות המתוארות בתירוץ של מצוקה כלכלית והפעלת שיקול דעת מוטעה, כאשר ניתן משקל לחלוף הזמן (כשנתיים עד להגשת כתב האישום) ולקידחת האחריות. על המשיב הושת עונש מאסר של 10 חודשים בפועל, קנס בסך 7500 ₪ ופיצוי לקופת החולים בסך 30 אלף ₪. ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל בחלקו בהסכמת המדינה בשל נסיבות חריגות, ונקבע שעל המבקש לשאת עונש של 8 חודשי מאסר בפועל. בקשה למתן רשות ערעור נדחתה.
17. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע הבחנות מתבקשות, אני קובעת שב"כ המאשימה עתר למתחם מתון ביותר ועל כן אאמצו - כך שמתחם העונש ההולם נע בין 16-36 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים, לרבות עיצומים כספיים משמעותיים.
18. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות יצוין, כי מהמסמכים הרפואיים שהוגשו ניתן ללמוד, כי מדובר באדם לא צעיר, כבן 74, שאינו מצוי בקו הבריאות, כשתוכנן לו לאחרונה ניתוח עיניים והוא מועמד גם להשתלת קוצב לב. סקירה של המסמכים מעלה כי אין בהם כדי להצביע על מצב כה חריג מבחינה בריאותית שאינו מאפשר נשיאת העונש מאחורי סורג ובריח, גם לאור הנחת היסוד לפיה גורמי הרפואה בשב"ס ערוכים לטפל במצבים רפואיים שונים, אך כמובן אתחשב בנתונים אלו לצורך הטלת הענישה הראויה.
- לזכותו של הנאשם ניתן לזקוף את הודאתו (אף אם לקידחת האחריות, כפי שבאה לידי ביטוי למשל בדברים שאמר בבית המשפט, אינה מלאה ושלמה) בכתב-אישום לקולה שגובש בשל קשיים ראייתיים. מהתסקיר עולה כי מצבו הנפשי מורכב, וכולל תסמיני פוסט טראומה משירותו הצבאי שהחריפו בשל מלחמת "חרבות ברזל". שירות המבחן גיבש המלצה טיפולית, ולמרות שלא נעתרתי לבקשת הדחיה של ההגנה שמטרתה שילוב בקבוצה טיפולית, אתחשב גם בנתון זה.
19. נתון מרכזי שיש להתחשב בו נוגע לרכיב השיהוי בהגשת כתב האישום. העבירות בוצעו עד לסוף שנת 2013, כאשר פניה ראשונה של העובדות המקומיות בנציגות לגורמים ניהוליים בחברה נעשתה בינואר 2014. החל הליך בדיקה בחברה, בחקירת ביקורת פנימית, לאחריה הוגשה תלונה למשטרה, כשנוהלה חקירה סמויה עד להפיכתה לגלויה בינואר 2015. הליכי חיקור דין במדינות זרות ועזרה משפטית נערכו עד לסוף שנת 2016, התיק הועבר אל הפרקליטות באוגוסט 2017, ונדרשו השלמות חקירה שונות. זימונים לשימועים נערכו באפריל 2018, ולנאשם 3 נערך שימוע משלים במאי 2019. לאחר קבלת אישור היועמ"ש, הוגש כתב אישום באוקטובר 2020. אכן, מדובר בשיהוי ממושך, אך כזה שהתבקש בעיקר בשל מעורבות מדינות אחרות - ובכל זאת, לא ניתן להתעלם ממנו.
20. עוד יצוין, כי הנאשם הסדיר את חובותיו למס הכנסה והסיר את המחדל בהתאם להסדר הטיעון. בנוסף, הוגש הסכם סיום עבודה עם החברה, כשלטענת ב"כ הנאשם הושבו לידי החברה כ- 200 אלף ₪ מעצם שלילת כספי הפיצויים, אך אין ראיות לכך שמלוא סכום הגזלה הושב לחברה.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©